

УКООПСПІЛКА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ІНСТИТУТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
Хмельницького кооперативного
торгівельно-економічного інституту
27 2019 р. протокол № 4
Голова вченої ради Л.М. Коваль

Введено в дію наказом ректора ХКТЕІ

від 27 2019 р., № 170-07

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОПИТУВАННЯ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТИ У
ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ КООПЕРАТИВНОМУ ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОМУ ІНСТИТУТІ

Хмельницький, 2019

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про опитування стейкхолдерів щодо якості освіти і освітньої діяльності Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (далі - Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти і освітньої діяльності та регулює форми, зміст, інструменти, організацію та здійснення моніторингу у Хмельницькому торговельно-економічному інституті (далі -Інститут).

1.2. Положення розроблене відповідно до вимог Закону України "Про освіту", Закону України "Про вищу освіту", Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти E80 2015 р., Положення про освітні програми ХКТЕІ, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ХКТЕІ, Положення про стейкхолдерів освітніх програм ХКТЕІ та інших внутрішніх нормативних документів Інституту.

1.3. Метою опитування стейкхолдерів є отримання об'єктивної інформації щодо очікувань та задоволення здобувачами вищої освіти, випускниками, роботодавцями та іншими зацікавленими особами якістю освіти і станом освітнього процесу, забезпечення зворотного зв'язку між усіма учасниками освітнього процесу, розроблення пропозицій щодо його удосконалення.

1.3. Опитування стейкхолдерів є невід'ємною складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в Інституті.

1.4. У Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

академічна мобільність - можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

академічна свобода - самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах

свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, установлених законом ;

анкетування (франц. *enquete*) - метод отримання інформації шляхом письмових відповідей респондентів на систему стандартизованих запитань попередньо підготовлених бланків - анкет. Анкетування відноситься до групи методів, яка носить назву "опитування". У цю групу, крім анкетування, ще входять інтерв'ю і бесіда;

інтерв'ю (англ. *interview*) - це бесіда, вибудована за певним планом через безпосередній контакт інтерв'юера з респондентом з обов'язковою фіксацією відповідей.

вища освіта - сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально- етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти;

внутрішні стейкхолдери - різні категорії осіб, що отримують освіту (слухачі, здобувачі вищої освіти, докторанти) та їх батьки; науково-педагогічні працівники, навчально-допоміжний і адміністративно-управлінський персонал;

галузь знань - основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

здобувачі вищої освіти - особи, які навчаються у вищому навчальному закладі на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

зовнішні стейкхолдери:

- регіональні органи державної влади та органи місцевого самоврядування;

- роботодавці, які зацікавлені в компетентних спеціалістах;
- школярі, абітурієнти та їх батьки, які знаходяться на стадії вибору ЗВО;
- освітні установи різних типів та видів, які розташовані в регіоні дислокації ЗВО;
- різноманітні громадські організації та об'єднання, які безпосередньо не пов'язані із системою освіти (політичні партії, етнічні та інші соціальні групи, творчі спілки, наукові установи тощо), але які зацікавлені у соціальному партнерстві;

кваліфікація - офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність - динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати навчальну професійну та подальшу діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

освітня діяльність - діяльність вищих навчальних закладів, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб;

освітня кваліфікація - це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей). Освітні кваліфікації присуджуються, визнаються і підтверджуються закладами освіти чи іншими суб'єктами освітньої діяльності;

освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності (спеціалізації), що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС,

необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

процедура (лат. *procedo* - просуваюсь, проходжу) - офіційно встановлений порядок здійснення освітньої діяльності в Інституті, послідовність дій стейкхолдерів при здійсненні участі в освітньому процесі для внесення пропозицій щодо покращення якості вищої освіти та освітньої діяльності інституту;

спеціальність - складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

спеціалізація - складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти;

стандарт вищої освіти - це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності;

стейкхолдери (англ. *stakeholders*) - зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

студентоцентроване навчання - це процес якісної трансформації навчального середовища для студентів та інших осіб, які навчаються, (здобувачів вищої освіти) метою якого є покращення їх автономії і здатності до критичного мислення на основі результативного підходу через індивідуальні освітні траєкторії;

якість вищої освіти - це відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартам вищої освіти та/або договору про надання освітніх послуг;

2. МЕТА ТА ЗМІСТ ОПИТУВАННЯ СТЕЙКХОЛДЕРІВ

2.1. Мета опитування стейкхолдерів полягає в отриманні та аналізі інформації щодо рівня якості освіти та надання освітніх послуг для

координації діяльності здобувачів вищої освіти, адміністрації та зацікавлених сторін, а також гарантів освітніх програм, випускових кафедр, співробітників Центру забезпечення якості освіти, навчального відділу та інших структурних підрозділів й сконцентрованої роботи над підвищенням якості підготовки майбутніх фахівців, забезпеченням позитивної динаміки зростання показників якості вищої освіти в Інституті.

2.2. Опитування здобувачів вищої освіти передбачає отримання та аналіз інформації щодо:

- якості структури освітньої програми;
- якості кадрового, методичного та матеріально-технічного забезпечення;
- якості викладання;
- організації та забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- дотримання принципів студентоцентризму;
- дотримання принципів академічної доброчесності;
- дотримання вимог із запобігання корупції у закладах вищої освіти;
- реалізації права на вибір навчальних дисциплін та можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- задоволеності студентів організацією процесу практичної підготовки;
- рівня навантаження студентів й об'єктивності оцінювання контрольних заходів тощо.

Моніторинг якості навчання може поєднуватися з опитуваннями щодо якості забезпеченості та організації навчального заняття, проведення контрольних заходів, самостійної роботи тощо.

2.3. Опитування роботодавців передбачає отримання та аналіз інформації щодо:

- відповідності компетентностей, набутих здобувачами вищої освіти, очікуванням і потребам роботодавців;
- задоволення роботодавців якістю підготовки фахівців в Інституті;
- відповідності потреб ринку праці у випускниках за даною спеціальністю (освітньою програмою);
- рівня конкурентоспроможності випускників Інституту;

- перспективних спеціальностей (освітніх програм);
- потреб у інших освітніх пропозиціях Інституту;
- напрямків взаємодії та залучення роботодавців до освітнього процесу тощо.

2.4. Опитування випускників передбачає отримання та аналіз інформації щодо:

- задоволення випускників освітнім процесом в Інституті;
- відповідності змісту їх освіти потребам та вимогам ринку праці;
- можливості працевлаштування за даною професією;
- потреб в інших освітніх пропозиціях для подальшого професійного зростання.

2.5. Опитування науково-педагогічних працівників передбачає отримання та аналіз інформації щодо:

- реагування на прояви академічної недоброчесності та нульової толерантності до академічної недоброчесності;
- відповідності обрання форм, методів навчання та викладання принципам студентоцентрованого підходу та академічної свободи;
- якості інфраструктури Інституту;
- якості знань студентів.

2.6. Опитування представників органів місцевого самоврядування передбачає отримання та аналіз інформації щодо відповідності освітніх пропозицій Інституту потребам регіональних ринків праці та розвитку співпраці, а також їх відповідності довгостроковим цілям регіонального розвитку.

2.6. Опитування абітурієнтів, батьків студентів і абітурієнтів, інших зацікавлених осіб передбачає отримання та аналіз інформації щодо відповідності спеціальностей і освітніх програм їх очікуванням, пріоритетів у виборі майбутньої професії, критеріїв вибору закладу вищої освіти, конкурентності позицій Університету серед закладів вищої освіти регіону, освітніх пропозицій Інституту тощо.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПИТУВАННЯ СТЕЙКХОЛДЕРІВ

3.1. Організація опитування стейкхолдерів це система заходів з цілеспрямованого вивчення очікувань і задоволення стейкхолдерів щодо якості результатів освітньої діяльності.

Організація моніторингу стейкхолдерів передбачає методичне забезпечення підтримку проведення опитування, опрацювання, аналіз і представлення результатів опитування у вигляді звітів і презентацій.

3.2. Залежно від періодичності застосовуються планові і позапланові опитування.

3.2.1 Планові опитування - щорічні обов'язкові опитування. До них відносяться такі опитування:

- здобувачів вищої освіти першого року навчання (разове, вересень-жовтень);
- здобувачів вищої освіти по закінченні теоретичного навчання (щосеместрово до початку підсумкового контролю, грудень і квітень-травень);
- випускників, що завершили навчання у поточному навчальному році (перед отриманням документа про вищу освіту, січень-лютий і травень-червень);
- випускники в минулих роках (у разі потреби);
- роботодавців (у межах освітньої пропозиції не менше ніж один раз у три роки або у разі потреби);
- інших зацікавлених осіб - у разі потреби.

План заходів щодо опитування стейкхолдерів складається на початку кожного навчального року і затверджується наказом ректора.

3.2.2 Позапланові заходи з опитування стейкхолдерів проводяться для вирішення завдань, які виникають в процесі освітньої діяльності, за рішенням ради з якості Інституту, комісій з якості інституту (факультетів), гарантів освітніх програм.

3.3. Організацію опитування стейкхолдерів здійснює центр забезпечення якості освіти гаранті освітніх програм, відділ моніторингу якості освіти та акредитації.

Опитування може містити запитання:

- стосовно якості освітніх програм, кадрового, методичного та матеріально-технічного забезпечення, дотримання принципів студентоцентризму, дотримання вимог щодо запобігання корупції у закладах вищої освіти;
- стосовно дотримання принципів академічної доброчесності;
- стосовно реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін та можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- стосовно задоволеності студентів організацією процесу практичної підготовки та відповідністю підприємства-бази практики вимогам програми практики;
- стосовно об'єктивності оцінювання контрольних заходів;
- стосовно розвитку міжнародних зв'язків, міжнародної мобільності здобувачів вищої освіти, перспективних спільних освітніх пропозицій;
- стосовно розвитку освітніх пропозицій Інституту.

3.4. Анкетування стейкхолдерів проводиться шляхом застосування електронних анкет (на офіційних електронних ресурсах Інституту) або друкованих анкет з подальшою їх обробкою.

3.5. Гаранті освітніх програм, відділ моніторингу якості освіти та акредитації, що планують проведення опитування, мають:

- розробити план проведення конкретного заходу;
- затвердити перелік питань, що виносяться на опитування та сформувавати анкети (бланки інтерв'ю тощо);
- визначити осіб, які безпосередньо будуть брати участь у заході та проводити консультування працівників Інституту, які залучаються до проведення опитування;
- провести опитування;
- здійснити обробку та аналіз результатів опитування;

- підготувати звіт та доповідь на вчену Інституту.
- підготувати пропозиції щодо врахування результатів опитування в управлінській діяльності з метою підвищення якості освіти та освітньої діяльності в Інституті.

4. ВИДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ МОНІТОРИНГУ СТЕЙКХОЛДЕРІВ

4.1 Основним методом моніторингу стейкхолдерів є опитування.

Зміст, вид і обсяг опитування визначається його метою та завданнями. Основними видами опитування, що застосовуються в Інституті, є анкетування та інтерв'ю.

4.1.1. **Анкетування** - метод опитування, при якому респондент самостійно заповнює анкету. Передбачає можливість проведення групового або індивідуального анкетування

Анкета, за виключенням випадків, коли є потреба з'ясувати особисту думку конкретного респондента, є анонімною. Анкети заповнюються респондентами самостійно.

У випадку, коли анкетування потребує зазначення даних про респондента (прізвища, імені, курсу і номеру академічної групи, місця роботи і посади тощо) обов'язковою є умова його особистої згоди. Метод анкетування застосовується при визначенні кількісних характеристик при проведенні опитування.

4.1.2. **Інтерв'ю** - метод опитування, при якому опитувальний лист (бланк інтерв'ю) заповнюється зі слів респондента.

Основними формами, що застосовуються, є формалізоване і фокусне інтерв'ю.

Формалізоване інтерв'ю -метод опитування, при якому процес постановки питань і реєстрації відповідей є стандартизованим, тобто передбачає наявність стандартизованої процедури (заздалегіть складений план інтерв'ю, сформульовані питання, розміщення їх в певній послідовності, перелік варіантів можливих відповідей тощо).

Фокусне інтерв'ю - інтерв'ю, що передбачає отримання інформації про реакцію респондента на задалегіть задану дію.

Інтерв'ю застосовується при вивченні якісних характеристик в процесі опитування.

4.2. За потребою при проведенні опитування можливе застосування інших методів, які не протирічать чинному законодавству України.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Це Положення в повномуобсязі набирає чинності з дати введення його в дію наказом ректора Інституту.

5.2. Зміни та доповнення до цього положення розглядаються і затверджуються вченою радою Інституту та вводяться в дію наказом ректора.